

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

6/6/2015

(ii) Questions : 4

Sub. Code :

8	2	6	0
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	2
---	---	---	---

B.Ed. 2nd Semester

1045

TEACHING OF HOME SCIENCE (In all Mediums)
(Same for USOL Candidates of 4th Semester)

Paper : VI & VII Opt. (xiv)

Time Allowed : Two Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :- (i) Attempt **one** question each from first three Units. Each question carries 10 marks.

(ii) Fourth Unit is compulsory. Answer to each question in this Unit should be brief. Each answer carries 5 marks.

UNIT-I

1. Discuss how the Demonstration Method and Project Method can make the teaching of Home Science more effective. 5+5

OR

Describe the characteristics and principles to be considered in planning a Home Science Department. 5+5

UNIT-II

2. Explain the principles of curriculum construction. Critically analyse the existing curriculum of Home Science for Class IX in the schools of your state. 7+3

OR

What is Correlation ? How Home Science can be related with other subjects of the school for teaching ? 2+8

UNIT-III

3. Describe in detail the qualities of a Home Science teacher. 10

OR

Discuss the importance of text books for effective teaching. What are the essentials of a good textbook ? 5+5

UNIT-IV

4. (a) Briefly explain the care and maintenance of woollen garments.

(b) How will you organize mid-day meals in schools ?

2×5=10

(हिन्दी माध्यम)

Note :- (i) Attempt one question each from first three Units. Each question carries 10 marks.

(ii) Fourth Unit is compulsory. Answer to each question in this Unit should be brief. Each answer carries 5 marks.

यूनिट-1

1. वर्णन करो कि प्रदर्शन विधि और प्रोजेक्ट विधि गृहविज्ञान के अध्यापन को कैसे अधिक प्रभावकारी बना सकते हैं ? 5+5

अथवा

गृहविज्ञान विभाग की योजना बनाने में विचार जाने वाले सिद्धान्तों और विशेषताओं का वर्णन करो। 5+5

यूनिट-II

2. पाठ्यक्रम बनाने के सिद्धान्तों की व्याख्या करो। अपने राज्य के स्कूलों में IX कक्षा के लिए गृहविज्ञान के वर्तमान पाठ्यक्रम का आलोचनात्मक विश्लेषण करो। 7+3

अथवा

सहसंबंध क्या है ? गृहविज्ञान को अध्यापन के लिए स्कूल के दूसरे विषयों से कैसे संबंधित किया जा सकता है ? 2+8

यूनिट-III

3. गृहविज्ञान के अध्यापक के गुणों का सविस्तार वर्णन करो। 10

अथवा

प्रभावकारी अध्यापन के लिए पाठ्य-पुस्तकों के महत्त्व पर चर्चा करो। अच्छी पाठ्य-पुस्तक के आवश्यक तत्व क्या हैं ? 5+5

यूनिट-IV

4. (क) ऊनी कपड़ों के ध्यान और संभाल की संक्षिप्त व्याख्या करो।
(ख) आप स्कूलों में दोपहर के भोजन का प्रबंधन कैसे करोगे ?

2×5=10

(पंजाबी अठुवाट)

Note :- (i) Attempt one question each from first three Units. Each question carries 10 marks.

(ii) Fourth Unit is compulsory. Answer to each question in this Unit should be brief. Each answer carries 5 marks.

यूनिट-1

1. ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਗ੍ਰਹਿ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 5+5

ਜਾਂ

ਗ੍ਰਹਿ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5+5

ਯੂਨਿਟ-II

2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ IX ਜਮਾਤ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

7+3

ਜਾਂ

ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ ? ਗ੍ਰਹਿ-ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

2+8

ਯੂਨਿਟ-III

3. ਗ੍ਰਹਿ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

10

ਜਾਂ

ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਵੇਸ਼ਕ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ?

5+5

ਯੂਨਿਟ-IV

4. (ੳ) ਉੱਨੀ ਕੰਪਨਿਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(ਅ) ਤੁਸੀਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?

2×5=10